Annexure 2

DEPARTMENT OF DVAITA VEDANTA

NAME OF THE PROGRAMME: ACHARYA

The Status of the Subject in all the TWO years

SEMESTER	DVAITA VEDANTA	Name of the Text
I	Course 1	विष्णुतत्त्वविनिर्णय: (आदित: प्रामाण्यस्वतस्त्ववादपर्यन्तम्)
	Course 2	ईशावास्योपनिषत्तलवकारोपनिषद्भाष्ये
	Course 3	ब्रह्मसूत्रभाष्यम् तत्त्वप्रकाशिकासहितम् (प्रथमाध्यायस्य प्रथमपादे आदित: पञ्चाधिकरणानि)
	Course 4	न्यायामृतम् (पञ्चमिथ्यात्वभङ्ग:)
	Course 5	पदार्थसङ्ग्रह: (पदार्थसामान्यनिरूपणपर्यन्तो भाग:) तथा प्रमाणपद्धति: (प्रत्यक्षप्रकरणम्)
II	Course 6	विष्णुतत्त्वविनिर्णय: (वर्णनित्यत्त्ववादमारभ्य ब्रह्मतर्कवचनपर्यन्तो भाग:)
	Course 7	आथर्वणभाष्यम्
	Course 8	ब्रह्मसूत्रभाष्यम् प्रथमाध्याये प्रथमपादे षष्ठाधिकरणात् पादसमाप्तिं यावत्
	Course 9	ब्रह्मसूत्रभाष्यम् प्रथमाध्याये २,३,४ पादा:
	Course 10	पदार्थसङ्ग्रह: (पदार्थसामान्यनिरूपणपर्यन्तो भाग:) तथा प्रमाणपद्धति: (प्रत्यक्षप्रकरणम्)
III	Course 11	श्रीमन्न्यायसुधा (स्वमतरीत्या प्रथमसूत्रव्याख्यानं परव्याख्याविमर्शश्च)
	Course 12	माण्डूकभाष्यम्
	Course 13	ब्रह्मसूत्रभाष्ये द्वितीयाध्याये १ पाद:
	Course 14	ब्रह्मसूत्रभाष्ये तृतीयाध्याये १ पाद:
	Course 15	पदार्थसङ्ग्रह: (पदार्थसामान्यनिरूपणपर्यन्तो भाग:) तथा प्रमाणपद्धति: (प्रत्यक्षप्रकरणम्)
IV	Course 16	श्रीमन्न्यायसुधा (पञ्चाख्यातिवाद:)
	Course 17	न्यायामृतम् (२० त: २४ प्रकरणानि)
	Course 18	ब्रह्मसूत्रभाष्ये द्वितीयाध्याये २ पाद:
	Course 19	ब्रह्मसूत्रभाष्ये तृतीयाध्याये २ पाद:
	Course 20	पदार्थसङ्ग्रह: (पदार्थसामान्यनिरूपणपर्यन्तो भाग:) तथा प्रमाणपद्धति: (प्रत्यक्षप्रकरणम्)

Pattern of Marks:

Internal Assessment : 30 marks - Test – 10 marks
Seminar – 10 marks
Assignment -10marks

External Assessment: 70 Marks - Objective Type questions : 10marks
5 x 2 (out of 4) : 10 marks
15x2 (out of 4) : 30 marks
10x2 (out of 4) : 20 marks

I SEMESTER

Course I. **विष्णुतत्त्वविनिर्णय:** (आदित: प्रामाण्यस्वतस्त्ववादपर्यन्तम्)

Importance of the Text Book : प्राय: सर्वेऽपि माध्ववेदान्तस्य प्रमेया: ग्रन्थेऽस्मिन् निरूपिता भवन्ति । अत: ग्रन्थोऽयमवश्यमध्येय: ।

Objectives of the Text Book : अस्य ग्रन्थभागस्य अध्ययनेन वेदानां प्रामाण्यं – अपौरुषेयत्वं-चाधिगतं भवति ।

Unit No.	Unit Title	Objectives
I	मङ्गलाचरणात् ग्रन्थारम्भणीयत्वसमर्थनपर्यन्तम्	ग्रन्थस्य महत्वं – अनुबन्धचतुष्टयञ्चानेन ज्ञायते ।
II	सदागमस्वरूपनिरूपणात् अपौरुषेयवाक्यासम्भावनानिरासपर्यन्तम्	सदागमदुरागमव्यवस्था- तथा धर्माधर्मादिसिद्ध्यर्थम् अपौरुषेयवाक्यसिद्धिश्च कथमिति अनेन ज्ञायते ।
III	चार्वाकस्याशास्त्रित्वनिरूपणादारभ्य पौरुषेयवाक्येन धर्मादिसिद्धिनिरासं यावत्	प्राय: अपौरुषेयवाक्यानङ्गीकारे धर्माधर्मादिकं न सिद्ध्यति तेन द्ध्धर्मादिकं नाङ्गीक्रियते चेत् समयित्वमेव न स्यादिति चार्वाकादिमतनिराकरणक्रम: अनेन ज्ञायते ।
IV	आर्हतोक्तसार्वज्ञादिसिद्धिप्रकारनिरासात् वेदापौरुषेयत्वसमर्थनं यावत्	पौरुषेयवाक्येन न धर्मादिसिद्धिरिति आर्हतादिमतनिरसनक्रम: अनेन ज्ञायते
V	वेदपौरुषेयत्वप्रमाणनिरसनादारभ्य प्रामाण्यस्वतस्त्वपर्यन्तम्	वेदपौरुषेयत्वे प्रतीयमानानां प्रमाणानां विमर्शनं कथमिति अनेन ज्ञायते । एवं प्रामाण्यस्वतस्त्वं कथमिति – ज्ञायते

Course II. ईशावास्योपनिषत्तलवकारोपनिषद्भाष्ये

Importance of the Text Book : औपनिषद: पुरुष: इति श्रुत्यनुसारेण जीवजडात्मकस्य प्रपञ्चस्य कारणीभूतस्य परमात्मन: ज्ञानं अपौरुषेयवेदं विना न सम्भवतीति उपनिषदामध्ययनं करणीयमेव ।

Objectives of the Text Book : औपनिषद: भगवत्साक्षात्कारद्वारा कथं साधक: मोक्षमाप्नोति । तदर्थं साधकेन कथं वर्तितव्यं कीदृशानि कर्माणि तेन आसाद्यानि इत्यादिकमवगम्यते अस्याध्ययनेन ।

Unit No.	Unit Title	Objectives
I	ईषोपनिषदि मङ्गलपद्यात् पञ्चमन्त्राणां व्याख्यानम्	ईशोपनिषद: अभिव्यक्तिकाल: विहितकर्मानुष्ठानस्य ज्ञानसाधनत्वं विपरीतज्ञानस्य अनर्थफलकत्वं परमात्मन: सर्वभूतान्तर्गतत्वज्ञानस्य फलम इत्यादिकमनेन ज्ञायते ।
II	अवशिष्टमन्त्राणां व्याख्यानम्	सम्यग्ज्ञानस्य फलम्, अन्यथाज्ञानस्य अनर्थफलकत्वं द्वयो: मिलितयोरेव मोक्षसाधनत्वम अनेन ज्ञायते ।
III	तलवकारोपनिषदि प्रथमखण्डपर्यन्तम्	तलवकारोपनिषद: महत्वं, हृषीकेशस्य सर्वेन्द्रियप्रेरकत्वञ्चानेन ज्ञायते ।
IV	द्वितीयखण्ड:	इन्द्रियप्रेरकस्यापि परमात्मन: इन्द्रियातीतत्वं तस्य साकल्येनाज्ञेयत्वं तथापि जीवयोग्यतानुसारेण तस्य गम्यत्वम् अनेन ज्ञायते
V	तृतीय-चतुर्थखण्डौ	परमात्मन: अज्ञेयत्वे आख्यायिका- देवता तारतम्यं ब्रह्मस्वरूपञ्चानेन ज्ञायते ।

Course III. **ब्रह्मसूत्रभाष्यम् तत्त्वप्रकाशिकासहितम्** (प्रथमाध्यायस्य प्रथमपादे आदितः पञ्चाधिकरणानि)

Importance of the Text Book : अपौरुषेयवेदार्थनिर्णयाय भगवता बादरायणेन सूत्राणि ग्रथितानि। वेदार्थज्ञानाय सूत्राणाम् अध्ययनम् करणीयमेव। तच्च भाष्यं विना टीकां विना च असम्भवम्। तदर्थं सटीकं ब्रह्मसूत्रभाष्यमध्येयम्।

Objectives of the Text Book: समस्तस्यापि ब्रह्मसूत्रभाष्यस्य पूर्वपीठिका आद्यपञ्चाधिकरणेषु विरचिता। अतः पूर्वं विद्यार्थिभिः पञ्चाधिकरणानां सविस्तरम् अध्ययनं आवश्यकम्। अनेन अनुबन्धचतुष्टयस्य ज्ञानं भवति।

Unit No.	Unit Title	Objectives
I	मङ्गलपद्यमारभ्य प्रथमाधिकरणं यावत	सूत्राणां प्रामाण्यं महत्वं, ब्रह्मजिज्ञासायाः कर्तव्यत्वं, अनुबन्धचतुष्टयञ्च सविस्तरमनेन ज्ञायते।
II	द्वितीयाधिकरणम्	ब्रह्मणः जगज्जन्मादिकारणत्वलक्षणमनेन ज्ञातं भवति।
III	तृतीयाधिकरणम्	पूर्वोक्तलक्षणयुते ब्रह्मणि शास्त्रमेव प्रमाणमिति अनेन ज्ञायते।
IV	चतुर्थाधिकरणम्	सकलशास्त्राणां मुख्यं प्रतिपाद्यं ब्रह्मैव नान्यत्किञ्चिदिति अनेन ज्ञायते।
V	पञ्चमाधिकरणम्	उपक्रमादिलिङ्गैः वेदादिसकलशास्त्राणां तात्पर्यं ब्रह्मैव इति अनेन ज्ञायते।

Course IV. **न्यायामृतम्** (पञ्चमिथ्यात्वभङ्ग:)

Importance of the Text Book : श्रीमद्व्यासतीर्थविरचितेषु त्रिषु सुप्रसिद्धवादग्रन्थेषु अन्यतम: न्यायामृतम् इति । नवीनन्यायप्रक्रियया अद्वैतमतविमर्शनमत्र विहितमिति ग्रन्थस्यास्य अध्ययनमावश्यकम् ।

Objectives of the Text Book: प्रपञ्चमिथ्यात्ववादिभि: स्वीयग्रन्थेषु नैकरीत्या मिथ्यात्वं परिष्कृतमस्ति । सम्भावितानां पञ्चानामपि मिथ्यात्वपरिष्काराणां कथं विमर्शनमत्रविहितमिति अस्य भागस्याध्ययनेन ज्ञायते ।

Unit No.	**Unit Title**	**Objectives**
I	प्रथममिथ्यात्वभङ्ग:	सदस्त्वानधिकरणत्वं मिथ्यात्वम् अथवा अनिर्वाच्यत्वं मिथ्यात्वम् इति प्रथममिथ्यात्वपरिष्कारस्य विमर्शनं कथमिति अनेन ज्ञायते ।
II	प्रथममिथ्यात्वभङ्ग:	सदस्त्वानधिकरणत्वं मिथ्यात्वम् अथवा अनिर्वाच्यत्वं मिथ्यात्वम् इति प्रथममिथ्यात्वपरिष्कारस्य विमर्शनं कथमिति अनेन ज्ञायते ।
III	द्वितीयमिथ्यात्वभङ्ग:	बाध्यत्वं मिथ्यात्वम् अथवा अनिर्वाच्यत्वं मिथ्यात्वम् इति द्वितीयमिथ्यात्वपरिष्कारस्य विमर्शनं कथमिति अनेन ज्ञायते ।
IV	द्वितीय- तृतीय-मिथ्यात्वभङ्ग:	ज्ञानत्वेन ज्ञाननिवर्त्यत्वं मिथ्यात्वम् इति तृतीयमिथ्यात्वपरिष्कारस्य विमर्शनं कथमिति अनेन ज्ञायते ।
V	चतुर्थ-पञ्चम- मिथ्यात्वभङ्ग:	स्वसमानाधिकरणात्यन्ताभावप्रतियोगित्वं मिथ्यात्वम् सद्विविक्तत्वं मिथ्यात्वम् इति चतुर्थपञ्चममिथ्यात्वपरिष्कारयो: विमर्शनं कथमिति अनेन

		ज्ञायते ।

Course V. **पदार्थसङ्ग्रह:** (पदार्थसामान्यनिरूपणपर्यन्तो भाग:) तथा **प्रमाणपद्धति:** (आरम्भान्नैयायिकोक्तप्रमाणलक्षणनिरासपर्यन्तम्)

Importance of the Text Book : शास्त्रान्तराध्येतॄणां माध्ववेदान्तपरिचयार्थं पदार्थसङ्ग्रहग्रन्थ: महदुपकाराय कल्पते । एवं प्रमाणविषयकज्ञानाय प्रमाणपद्धतिश्च । अत: द्वयो: अध्ययनं सामान्यज्ञानञ्च अत्यावश्यकम् ।

Objectives of the Text Book: नैयायिकादिमतापेक्षया पदार्थविभाग: कथं माध्ववेदान्ते भिद्यत इति अनेन पदार्थसङ्ग्रहग्रन्थेन ज्ञायते । एवं प्रमाणपद्धतिग्रन्थेन प्रमाणविभाग: कथं भिद्यत इति ज्ञायते ।

Unit No.	Unit Title	Objectives
I	पदार्थसङ्ग्रहे मङ्गलपद्यात् पदार्थविभागद्रव्यविभागयो: निरूपणम्	अत: द्रव्यादिपदार्था: कति तेषां लक्षणं विभागश्च कथमिति अनेन ज्ञायते ।
II	पदार्थसङ्ग्रहेऽवशिष्टो भाग:	अत: द्रव्यादिपदार्था: कति तेषां लक्षणं विभागश्च कथमिति अनेन ज्ञायते ।
III	प्रमाणपद्धतौ मङ्गलपद्यात् प्रमाणसामान्यलक्षणपर्यन्तम्	अस्य भागस्य अध्ययनेन किं नाम लक्षणम् ? प्रमाणसामान्यलक्षणं किमिति ज्ञायते ।
IV	सिद्धान्ते संशयकारणनिरूपणपर्यन्तम्	माध्ववेदान्ते कति प्रमाणानि ? तेषां विभाग: कथम् ? केवलप्रमाणस्य विभाग: कथम् ? तेषां लक्षणानि ज्ञायन्ते । एवम् अतिरिक्तप्रमाणानि परमतोक्तानि कुत्र अन्तर्भवन्ति इत्यपि ज्ञायते ।

V	नैयायिकमतखण्डनपर्यन्तम्	परमतोक्तानि प्रमाणलक्षणानि अत्र निराक्रियन्ते तेन किं वा निष्कृष्टं प्रमाणलक्षणमित्यत्र ज्ञायते ।

II SEMESTER

Course VI. **विष्णुतत्त्वविनिर्णय:** (वर्णनित्यत्ववादमारभ्य ब्रह्मतर्कवचनपर्यन्तो भाग:)

Importance of the Text Book : प्राय: सर्वेऽपि माध्ववेदान्तस्य प्रमेया: ग्रन्थेऽस्मिन् निरूपिता भवन्ति । अत: ग्रन्थोऽयमवश्यमध्येय: ।

Objectives of the Text Book: प्राय: अस्य ग्रन्थभागस्याध्ययनेन वर्णसमुदायात्मकस्य वेदस्य नित्यत्वं अपौरुषेयत्वं वर्णनित्यत्वसमर्थनेन श्रुत्यादिप्रमाणेन कथं शिद्ध्यतीति ज्ञायते । प्रमाणानां प्रामाण्यं स्वत: अप्रामाण्यं परत: इति तत्त्वं ज्ञायते ।

Unit No.	Unit Title	Objectives
I	वर्णोत्पत्तिवादनिरासात् अप्रामाण्यस्योत्पत्तिपरतस्त्ववादपर्यन्तम्	वर्णानां नित्यत्वं प्रत्यभिज्ञाबलात् सिद्धमिति ज्ञायते । नित्यवर्णात्मकस्य वेदस्य प्रामाण्यं स्वत: इत्यपि ज्ञायते ।
II	वेदापौरुषेयत्वे श्रुतिप्रामाणोदाहरणात्	वेदानामपौरुषेयत्वे श्रुत्यादिप्रमाणानि सन्तीति

	प्राभाकरोक्तकार्यान्विते व्युत्पत्तिग्रहनिराकरणं यावत्	ज्ञायते । किञ्चानेन शब्दानां कार्यान्विते शक्तिरिति प्राभाकरमतस्य विमर्शनं कथमिति ज्ञायते । माध्वाभिमतान्विताभिधानवादस्य च ज्ञानमनेन भवति
III	सिद्धार्थबोधकवाक्यप्रामाण्यसमर्थनात् ईश्वरसाधकानुमानस्य सोपाधिकत्वनिरूपणं ------	अनेन माध्वाभिमतान्विताभिधानवादस्य च ज्ञानमनेन भवति । तथा न केवलेन अनुमानेन ईश्वरसिद्धिरिति ज्ञायते ।
IV	अभेदवाक्यानामप्रामाण्यसमर्थनप्रकरणम्	आपाततः अभेदबोधकश्रुतिवाक्यानि नैव अभेदपराणि इत्यनेन ज्ञायते ।
V	ब्रह्मतर्कवचनैः प्रमाणानां निरूपणम्	प्रमाणानां स्वरूपं लक्षणं विभागशानेन ज्ञायते ।

Course VII. आथर्वणभाष्यम्

Importance of the Text Book : औपनिषदः पुरुषः इति श्रुत्यनुसारेण जीवजडात्मकस्य प्रपञ्चस्य कारणीभूतस्य परमात्मनः ज्ञानं अपौरुषेयवेदं विना न सम्भवतीति उपनिषदामध्ययनं करणीयमेव ।

Objectives of the Text Book:

Unit No.	Unit Title	Objectives
I	मङ्गलपद्यात् प्रथमखण्डं यावत्	आथर्वणोपनिषदः अध्ययनपरम्परा अनेन ज्ञायते ।परापरविद्याविभागः- भगवतः विश्वकर्तृत्वं तस्य सकलशास्त्रप्रतिपाद्यत्वञ्चानेन ज्ञायते ।
II	द्वितीयखण्डः	युगभेदेन ज्ञानकर्मणोः व्यवस्था अनेन ज्ञायते ।

		ब्रह्मज्ञानसाधनानां ज्ञानञ्च भवति ।
III	तृतीयखण्ड:	त्रैविद्यानां भगवदभिज्ञता – सृष्टि: - अक्षरे त्रैविध्यं – परमात्मनि गुणकर्मणामभेदश्च अनेन ज्ञायते ।
IV	चतुर्थखण्ड:	साधकस्य गुणा: - परमात्मन: अगम्यमाहात्म्यं – तस्य संसारमारकत्वं- सर्वनियन्तृत्वञ्चानेन ज्ञायते ।
V	पञ्चमषष्ठखण्डौ	जीवपरमात्मनो: भेद: - श्रुतिषु विरोधपरिहार: - भक्ते: महत्वं – मुख्यप्राणस्य महत्वंमुक्तानां जीवन्मुक्तानाञ्च स्वरूपञ्चानेन ज्ञायते ।

Course VIII. ब्रह्मसूत्रभाष्यम् प्रथमाध्याये प्रथमपादे षष्ठाधिकरणात् पादसमाप्तिं यावत्

Importance of the Text Book : : अपौरुषेयवेदार्थनिर्णयाय भगवता बादरायणेन सूत्राणि ग्रथितानि । वेदार्थज्ञानाय सूत्राणाम् अध्ययनम् करणीयमेव । तच्च भाष्यं विना टीकां विना च असम्भवम् । तदर्थं सटीकं ब्रह्मसूत्रभाष्यमध्येयम् ।

Objectives of the Text Book: परमात्मनि सर्वशब्दसमन्वयप्रसङ्गे अन्यत्रप्रसिद्धनामात्मकानां शब्दानां परमात्मनि समन्वय: कथमिति अनेन भागेन ज्ञायते ।

Unit	Unit Title	Objectives

No.		
I	षष्ठसप्तमाधिकरणे	आनन्दमयादिशब्दानां परमात्मनि कथं समन्वय: इति तथा अन्तस्थत्वलिङ्गसमन्वयात् अनेकेषां नाम्नां समन्वयश्च कथमिति अनेन ज्ञायते ।
II	अष्टमनवमाधिकरणे	अनेन लोकतोऽन्यत्रप्रसिद्धानाम् आकाशादिश्ब्दानां कथं परमात्मनि समन्वय: तथा प्राणादिशब्दानाञ्च समन्वय: कथमिति ज्ञायते ।
III	दशमाधिकरणम्	अनेन लोकतोऽन्यत्रप्रसिद्धानां ज्योतिरादिश्ब्दानां परमात्मनि समन्वय: कथमिति ज्ञायते ।
IV	एकादशमधिकरणम्	अनेन लोकतोऽन्यत्रप्रसिद्धानां गायत्र्यादिशब्दानां परमात्मनि समन्वय: कथमिति ज्ञायते ।
V	द्वादशमधिकरणम्	अनेन लोकतोऽन्यत्रप्रसिद्धानां प्राणादिशब्दानां परमात्मनि समन्वय: कथमिति ज्ञायते ।

Course IX. ब्रह्मसूत्रभाष्यम् प्रथमाध्याये २,३,४ पादा:

Importance of the Text Book : अपौरुषेयवेदार्थनिर्णयाय भगवता बादरायणेन सूत्राणि ग्रथितानि । वेदार्थज्ञानाय सूत्राणाम् अध्ययनम् करणीयमेव । तच्च भाष्यं विना टीकां विना च असम्भवम् । तदर्थं सटीकं ब्रह्मसूत्रभाष्यमध्येयम् ।

Objectives of the Text Book: अन्यत्रप्रसिद्धलिङ्गात्मकानां शब्दानां – उभयत्रप्रसिद्धनामलिङ्गात्मकानां शब्दानां – अन्यत्रैव प्रसिद्धनामलिङ्गात्मकानां शब्दानाञ्च परमात्मनि समन्वय: कथमिति अनेन ज्ञायते ।

Unit No.	Unit Title	Objectives
I	द्वितीयपादः	अन्यत्रप्रसिद्धलिङ्गात्मकानां शब्दानां परमात्मनि समन्वयः कथमिति अनेन ज्ञायते ।
II	तृतीयपादे सप्तमाधिकरणं यावत	उभयत्रप्रसिद्धनामलिङ्गात्मकानां शब्दानां परमात्मनि समन्वयः कथमिति अनेन ज्ञायते ।
III	तृतीयपादे अष्टमात् अन्तिमाधिकरणं यावत	उभयत्रप्रसिद्धनामलिङ्गात्मकानां शब्दानां परमात्मनि समन्वयः कथमिति अनेन ज्ञायते ।
IV	चतुर्थपादः	अन्यत्रैव प्रसिद्धनामलिङ्गात्मकानां शब्दानाञ्च परमात्मनि समन्वयः कथमिति अनेन ज्ञायते ।
V	उपसंहारः	सर्वसमन्वयोपसंहारः कथमिति अनेन ज्ञायते

Course X. पदार्थसङ्ग्रहः (पदार्थसामान्यनिरूपणपर्यन्तो भागः) तथा प्रमाणपद्धतिः (आरम्भान्नैयायिकोक्तप्रमाणलक्षणनिरासपर्यन्तम्)

Importance of the Text Book : शास्त्रान्तराध्येतॄणां माध्ववेदान्तपरिचयार्थं पदार्थसङ्ग्रहग्रन्थः महदुपकाराय कल्पते । एवं प्रमाणविषयकज्ञानाय प्रमाणपद्धतिश्च । अतः द्वयोः अध्ययनं सामान्यज्ञानञ्च अत्यावश्यकम् ।

Objectives of the Text Book: नैयायिकादिमतापेक्षया पदार्थविभाग: कथं माध्ववेदान्ते भिद्यत इति अनेन पदार्थसङ्ग्रहग्रन्थेन ज्ञायते । एवं प्रमाणपद्धतिग्रन्थेन प्रमाणविभाग: कथं भिद्यत इति ज्ञायते ।

Unit No.	Unit Title	Objectives
I	पदार्थसङ्ग्रहे मङ्गलपद्यात् पदार्थविभागद्रव्यविभागयो: निरूपणम्	अत: द्रव्यादिपदार्था: कति तेषां लक्षणं विभागश्च कथमिति अनेन ज्ञायते ।
II	पदार्थसङ्ग्रहेऽवशिष्टो भाग:	अत: द्रव्यादिपदार्था: कति तेषां लक्षणं विभागश्च कथमिति अनेन ज्ञायते ।
III	प्रमाणपद्धतौ मङ्गलपद्यात् प्रमाणसामान्यलक्षणपर्यन्तम्	अस्य भागस्य अध्ययनेन किं नाम लक्षणम् ? प्रमाणसामान्यलक्षणं किमिति ज्ञायते ।
IV	सिद्धान्ते संशयकारणनिरूपणपर्यन्तम्	माध्ववेदान्ते कति प्रमाणानि ? तेषां विभाग: कथम् ? केवलप्रमाणस्य विभाग: कथम् ? तेषां लक्षणानि ज्ञायन्ते । एवम् अतिरिक्तप्रमाणानि परमतोक्तानि कुत्र अन्तर्भवन्ति इत्यपि ज्ञायते ।
V	नैयायिकमतखण्डनपर्यन्तम्	परमतोक्तानि प्रमाणलक्षणानि अत्र निराक्रियन्ते तेन किं वा निष्कृष्टं प्रमाणलक्षणमित्यत्र ज्ञायते ।

III SEMESTER

Course XI. श्रीमन्न्यायसुधा (स्वमतरीत्या प्रथमसूत्रव्याख्यानं परव्याख्याविमर्शश्च)

Importance of the Text Book : श्रीमन्मध्वाचार्याणां सूत्रव्याख्याग्रन्थेषु प्रधानं भवति अनुव्याख्यानम् । तस्य टीका भवति श्रीमन्न्यायसुधा । अस्यां च टीकायां समेषां परमतानां विमर्शनपूर्वकं स्वसिद्धान्ताभिमतानां तत्त्वानां नीरूपणं विस्तरेण विहितमिति अस्याः अध्ययनमावश्यकम् ।

Objectives of the Text Book : पराभिमतप्रथमसूत्रार्थविमर्शनं सिद्धान्ताभिमतप्रथमसूत्रार्थनिर्णयश्चा-नेन सम्भवति ।

Unit No.	**Unit Title**	**Objectives**
I	जिज्ञासाकर्तव्यत्वमारभ्य विषयाभावविचारपर्यन्तम्	प्रथमसूत्राक्षराणां व्याख्यानं – तत्र शास्त्रस्य विषयः कः ब्रह्मशब्दार्थश्च कः इति पूर्वपक्षज्ञानं भवति
II	ईश्वरविषयतानिरूपणात् प्रयोजनाभावविचारपर्यन्तम्	ब्रह्मशब्दार्थः विष्णुरेव इति कथं शास्त्रविषयप्रतिपादनं कृतमिति अनेन ज्ञायते । एवं मोक्ष एव प्रयोजनमित्यपि ज्ञायते ।
III	शास्त्रस्य ईश्वरविषयत्वसमर्थनप्रकरणम्	ब्रह्मशब्दार्थः विष्णुरेव इति कथं शास्त्रविषयप्रतिपादनं कृतमिति अनेन ज्ञायते । एवं मोक्ष एव प्रयोजनमित्यपि ज्ञायते ।
IV	षष्ठीसमासविचाराद् अज्ञाननिवृत्तिविचारपर्यन्तम्	ब्रह्मजिज्ञासा इत्यत्र कः समास इति – परोक्तप्रयोजनं न युक्तमिति चानेन ज्ञायते ।
V	बन्धमिथ्यात्वपूर्वपक्षः तन्निरासश्च	मोक्षः कीदृशः संसारः कः इति अनेन ज्ञायते ।

Course XII. माण्डूकभाष्यम्

Importance of the Text Book : औपनिषद: पुरुष: इति श्रुत्यनुसारेण जीवजडात्मकस्य प्रपञ्चस्य कारणीभूतस्य परमात्मन: ज्ञानं अपौरुषेयवेदं विना न सम्भवतीति उपनिषदामध्ययनं करणीयमेव ।

Objectives of the Text Book:

Unit No.	Unit Title	Objectives
I	माण्डूकभाष्ये मङ्गलपद्यविचार:	मङ्गलपद्यव्याख्यानं हरे: प्रणवप्रतिपाद्यत्वमनेन ज्ञायते ।
II	प्रथमखण्ड:	देहस्थितभगवद्रूपाणां ज्ञानम् - सृष्टे: स्वरूपं प्रयोजनञ्चानेन ज्ञातं भवति
III	द्वितीयखण्ड:	हरे: तुरीयरूपज्ञानं तत्कार्याणां ज्ञानञ्चानेन भवति
IV	तृतीयखण्ड:	प्रपञ्चो यदि विद्येत ... विकल्पो विनिवर्तेत... इत्यादि श्रुतिज्ञानमनेन भवति ।
V	चतुर्थखण्ड:	विश्वादिरूपाणां तथा ओंकारस्य च ज्ञानमनेन भवति ।

Course XIII. ब्रह्मसूत्रभाष्ये द्वितीयाध्याये १ पाद:

Importance of the Text Book : अपौरुषेयवेदार्थनिर्णयाय भगवता बादरायणेन सूत्राणि ग्रथितानि । वेदार्थज्ञानाय सूत्राणाम् अध्ययनम् करणीयमेव । तच्च भाष्यं विना टीकां विना च असम्भवम् । तदर्थं सटीकं ब्रह्मसूत्रभाष्यमध्येयम् ।

Objectives of the Text Book: प्रथमाध्याये समन्वय: प्रतिपादित: । तत्र युक्ति- समय- श्रुति –स्मृति- विरोधे सति कथं विरोधपरिहार: कर्तव्य इति अनेन ज्ञायते ।

Unit No.	Unit Title	Objectives
I	द्वितीयाध्याये प्रथमपादे प्रथमद्वितीयाधिकरणे	पूर्वोक्तसमन्वये शैवादिस्मृतिविरोध: कथं कथञ्च तत्परिहार: इत्यनेन ज्ञायते
II	तृतीय-चतुर्थाधिकरणे	पूर्वोक्तसमन्वये श्रुतिविरोध: कथं कथञ्च तत्परिहार: इत्यनेन ज्ञायते
III	पञ्चम-षष्ठाधिकरणे	अकर्तृक-अचेतनकर्तृकवादविरोध: कथं कथञ्च तत्परिहार इति अनेन ज्ञायते ।
IV	सप्तमाष्टमाधिकरणे	ईश्वरस्य जगत्कर्तृत्वं न सम्भवति- इत्याक्षेपाणां तथा तत्परिहाराणाञ्च ज्ञानमनेन भवति ।
V	अन्तिमाधिकरणत्रयम्	भगवान् न प्रयोजनमुद्दिश्य सृष्ट्यादि कार्याणि सम्पादयति – न तस्य कुत्रापि वैषम्यं नैर्गुण्यं वा आपादयितुं शक्यते इत्यादिकमनेन ज्ञायते ।

Course XIV. ब्रह्मसूत्रभाष्ये तृतीयाध्याये १ पाद:

Importance of the Text Book : : अपौरुषेयवेदार्थनिर्णयाय भगवता बादरायणेन सूत्राणि ग्रथितानि । वेदार्थज्ञानाय सूत्राणाम् अध्ययनम् करणीयमेव । तच्च भाष्यं विना टीकां विना च असम्भवम् । तदर्थं सटीकं ब्रह्मसूत्रभाष्यमध्येयम् ।

Objectives of the Text Book: ब्रह्मज्ञानाय विरक्त्यादिसाधनानि अपेक्षन्ते । तेषां निरूपणमत्र तृतीयाध्याये कृतमिति – विरक्त्यादिकं कथं सम्पादनीयमिति अनेन ज्ञायते

Unit No.	Unit Title	Objectives
I	१ त: ९ अधिकरणपर्यन्तम्	मरणे सति जीव: भूतसम्बन्ध: भवति इति – तदापि स: कर्मबद्ध एव इति अनेन ज्ञायते ।
II	१०-११ अधिकरणे	भगवत्प्रसादसम्पादनाय विरक्तिरपेक्षिता इति केचन सदाचार: अपेक्षित इति अन्ये – यज्ञादिकमिति अन्ये वदन्ति तेषां पक्षाणां ज्ञानमनेन भवति ।
III	१२-१३ अधिकरणे	शुभाशुभकर्मफलं किमित्यनेन ज्ञायते ।
IV	१४,१५,१६,१७ अधिकरणानि	विद्यया कर्मणा च कथं विभिना गति: भवतीति अनेन ज्ञायते ।
V	१८, १९, २० अधिकरणानि	अन्धतमस: - स्वर्गादवरोहणक्रम: - पुन: भूमौ जनि: कथमिति अनेन ज्ञायते ।

Course XV. **पदार्थसङ्ग्रहः** (पदार्थसामान्यनिरूपणपर्यन्तो भाग:) तथा **प्रमाणपद्धतिः** (आरम्भान्नैयायिकोक्तप्रमाणलक्षणनिरासपर्यन्तम्)

Importance of the Text Book : शास्त्रान्तराध्येतॄणां माध्ववेदान्तपरिचयार्थं पदार्थसङ्ग्रहग्रन्थ: महदुपकाराय कल्पते । एवं प्रमाणविषयकज्ञानाय प्रमाणपद्धतिश्च । अत: द्वयो: अध्ययनं सामान्यज्ञानञ्च अत्यावश्यकम् ।

Objectives of the Text Book: नैयायिकादिमतापेक्षया पदार्थविभाग: कथं माध्ववेदान्ते भिद्यत इति अनेन पदार्थसङ्ग्रहग्रन्थेन ज्ञायते । एवं प्रमाणपद्धतिग्रन्थेन प्रमाणविभाग: कथं भिद्यत इति ज्ञायते ।

Unit No.	Unit Title	Objectives
I	पदार्थसङ्ग्रहे मङ्गलपद्यात् पदार्थविभागद्रव्यविभागयो: निरूपणम्	अत: द्रव्यादिपदार्था: कति तेषां लक्षणं विभागश्च कथमिति अनेन ज्ञायते ।
II	पदार्थसङ्ग्रहेऽवशिष्टो भाग:	अत: द्रव्यादिपदार्था: कति तेषां लक्षणं विभागश्च कथमिति अनेन ज्ञायते ।
III	प्रमाणपद्धतौ मङ्गलपद्यात् प्रमाणसामान्यलक्षणपर्यन्तम्	अस्य भागस्य अध्ययनेन किं नाम लक्षणम् ? प्रमाणसामान्यलक्षणं किमिति ज्ञायते ।
IV	सिद्धान्ते संशयकारणनिरूपणपर्यन्तम्	माध्ववेदान्ते कति प्रमाणानि ? तेषां विभाग: कथम् ? केवलप्रमाणस्य विभाग: कथम् ? तेषां लक्षणानि ज्ञायन्ते । एवम् अतिरिक्तप्रमाणानि परमतोक्तानि कुत्र अन्तर्भवन्ति इत्यपि ज्ञायते ।
V	नैयायिकमतखण्डनपर्यन्तम्	परमतोक्तानि प्रमाणलक्षणानि अत्र निराक्रियन्ते तेन किं वा निष्कृष्टं प्रमाणलक्षणमित्यत्र ज्ञायते ।

IV SEMESTER

Course XVI. श्रीमन्न्यायसुधा (पञ्चाख्यातिवाद:)

Importance of the Text Book : श्रीमन्मध्वाचार्याणां सूत्रव्याख्याग्रन्थेषु प्रधानं भवति अनुव्याख्यानम् । तस्य टीका भवति श्रीमन्न्यायसुधा । अस्यां च टीकायां समेषां परमतानां विमर्शनपूर्वकं स्वसिद्धान्ताभिमतानां तत्वानां नीरूपणं विस्तरेण विहितमिति अस्या: अध्ययनमावश्यकम् ।

Objectives of the Text Book: भारतीयदर्शनेषु ज्ञानस्वरूपमधिकृत्य विभिन्न वादा: दृश्यन्ते तत्र भ्रमात्मकज्ञानमस्ति वा न वा इत्यपि बहुभि: विचार: प्रस्तुत: पाठ्यक्रमेणानेन प्राभाकर-तार्किक-रामानुज-अद्वैतवादिनां चिन्तनं किमिति – तेषां विमर्शनं माध्ववेदान्ते कथं विहितमिति – माध्वानामभिप्राय: क: इति च ज्ञायते ।

Unit No.	Unit Title	Objectives
I	प्राभाकरेण परिणामपक्षानुवाद:	अन्यथा परिणते वस्तुनि ख्याति: अन्यथाख्यातिरिति प्राभाकरवाद: अनेन ज्ञायते ।
II	प्राभाकरेण परिणामपक्षानुवाद:	अन्यथा परिणते वस्तुनि ख्याति: अन्यथाख्यातिरिति प्राभाकरवाद: अनेन ज्ञायते ।
III	प्राभाकराख्यातिनिरास:	ज्ञानमात्रस्य प्रामाण्यं वदतां प्राभाकराणां वाद: कथं निराकरणीय इति अनेन ज्ञायते ।
IV	प्राभाकराख्यातिनिरास:	ज्ञानमात्रस्य प्रामाण्यं वदतां प्राभाकराणां वाद: कथं निराकरणीय इति अनेन ज्ञायते ।
V	रामानुजमतमारभ्य मायावादिमतनिरासपर्यन्तम्	अनेन रामानुजमतोक्ताख्यातिवाद: क: मायावादयुक्त: अनिर्वचनीयवाद: क: तयो: निराकरणं कथमिति ज्ञायते ।

Course XVII. **न्यायामृतम्** (२० त: २४ प्रकरणानि)

Importance of the Text Book : श्रीमद्व्यासतीर्थविरचितेषु त्रिषु सुप्रसिद्धवादग्रन्थेषु अन्यतम: न्यायामृतम् इति । नवीनन्यायप्रक्रियया अद्वैतमतविमर्शनमत्र विहितमिति ग्रन्थस्यास्य अध्ययनमावश्यकम् ।

Objectives of the Text Book: प्रपञ्चमिथ्यात्ववादिभि: प्रपञ्चस्य मिथ्यात्वेऽभिहिते तत्र प्रत्यक्षादिविरोध: प्रदर्शित: तस्मिन् प्रसङ्गे कथं प्रपञ्चविषये प्रत्यक्षस्य प्राबल्यमित्यादिकमनेन ज्ञायते ।

Unit No.	Unit Title	Objectives
I	२० प्रकरणम्	प्रत्यक्षस्य जात्या उपक्रमादिन्यायैश्च कथं प्राबल्यमित्यनेन ज्ञायते
II	२१ प्रकरणम्	प्रत्यक्षस्य उपजीव्यत्वेन कथं प्राबल्यमित्यनेन ज्ञायते
III	२२ प्रकरणम्	न प्रत्यक्षमनुमानेन बाध्यत इति अनेन ज्ञायते
IV	२३ प्रकरणम्	न प्रत्यक्षम् शब्देन बाध्यत इति अनेन ज्ञायते
V	२४ प्रकरणम्	पूर्वस्य प्रत्यक्षस्य परेणागमेन बाध इति यद्वाचस्पतिना उक्तं तन्न युक्तमिति अनेन ज्ञायते ।

Course XVIII. ब्रह्मसूत्रभाष्ये द्वितीयाध्याये २ पादः

Importance of the Text Book : अपौरुषेयवेदार्थनिर्णयाय भगवता बादरायणेन सूत्राणि ग्रथितानि । वेदार्थज्ञानाय सूत्राणाम् अध्ययनम् करणीयमेव । तच्च भाष्यं विना टीकां विना च असम्भवम् । तदर्थं सटीकं ब्रह्मसूत्रभाष्यमध्येयम् ।

Objectives of the Text Book: प्रथमाध्याये समन्वयः प्रतिपादितः । तत्र युक्ति- समय- श्रुति –स्मृति- विरोधे सति कथं विरोधपरिहारः कर्तव्य इति अनेन ज्ञायते ।

Unit No.	Unit Title	Objectives
I	१,२,३ अधिकरणानि	प्रकृतेः स्वातन्त्र्येण जगत्कारणत्वं न सम्भवतीति अनेन ज्ञायते । चार्वाकमतनिरसनमपि अनेन ज्ञायते ।
II	४,५ अधिकरणे	जीवसम्बन्धेन प्रकृतिरेव जगत्कारणं इति वादः कथं निराकृत इति अनेन ज्ञायते
III	६.७ अधिकरणे	परमाण्वारम्भवादः तस्यनिराकरणं तथा पाषण्डमतनिराकरणञ्चानेन ज्ञायते ।
IV	८,९ अधिकरणे	शून्यमेव जगत्कारणमिति वादः विज्ञानवादः - तस्य निराकरणञ्चानेन ज्ञायते ।
V	१०,११,१२ अधिकरणानि	जैनमतविमर्शनम् कथमिति अनेन ज्ञायते ।

Course XIX. ब्रह्मसूत्रभाष्ये तृतीयाध्याये २ पाद:

Importance of the Text Book : : अपौरुषेयवेदार्थनिर्णयाय भगवता बादरायणेन सूत्राणि ग्रथितानि । वेदार्थज्ञानाय सूत्राणाम् अध्ययनम् करणीयमेव । तच्च भाष्यं विना टीकां विना च असम्भवम् । तदर्थं सटीकं ब्रह्मसूत्रभाष्यमध्येयम् ।

Objectives of the Text Book: ब्रह्मज्ञानाय विरक्त्यादिसाधनानि अपेक्षन्ते । तेषां निरूपणमत्र तृतीयाध्याये कृतमिति – विरक्त्यादिकं कथं सम्पादनीयमिति अनेन ज्ञायते

Unit No.	Unit Title	Objectives
I	सन्ध्याधिकरणम्	ज्ञायते भक्त्यर्थं भगवन्महिम्न: ज्ञानमावश्यकं तदनेन भगवन्महिम्न: ज्ञानं भवति भगवत: सर्वावस्थानियामकत्वप्रतिपादनेन ।
II	पराभिध्यानाधिकरणात् न स्थानतोऽप्यधिकरणं यावत्	जाग्रत्स्वप्नसुषुप्त्यादिसर्वावस्थानियामकत्वं परमात्मन: कथमिति अनेन ज्ञायते ।
III	अरूपोपमाधिकरणे	जीवस्य प्रतिबिम्बत्वं बिम्बभूतस्य परमात्मन: अधीनत्वञ्चानेन ज्ञायते
IV	अम्बुवदधिकरणादहिकुण्डलाधिकरणं यावत्	भक्तिं विना न भगवत्साक्षात्कार इति – जीवस्वरूपानुगुणमेव भक्ति: जायत इति ईश्वरविषये गुणगुणिभेदाभावश्च अनेन ज्ञायते ।
V	परमताधिकरणात् फलाधिकरणं यावत्	भगवत: गुणा: अप्राकृता: - ब्रह्मादीनामानन्दादिगुणा: भगवद्गुणप्रतिबिम्बभूता: इत्यादिकमनेन ज्ञायते ।

Course XX. **पदार्थसङ्ग्रह:** (पदार्थसामान्यनिरूपणपर्यन्तो भाग:) तथा

प्रमाणपद्धति: (आरम्भान्नैयायिकोक्तप्रमाणलक्षणनिरासपर्यन्तम्)

Importance of the Text Book : शास्त्रान्तराध्येतॄणां माध्ववेदान्तपरिचयार्थं पदार्थसङ्ग्रहग्रन्थ: महदुपकाराय कल्पते । एवं प्रमाणविषयकज्ञानाय प्रमाणपद्धतिश्च । अत: द्वयो: अध्ययनं सामान्यज्ञानञ्च अत्यावश्यकम् ।

Objectives of the Text Book: नैयायिकादिमतापेक्षया पदार्थविभाग: कथं माध्ववेदान्ते भिद्यत इति अनेन पदार्थसङ्ग्रहग्रन्थेन ज्ञायते । एवं प्रमाणपद्धतिग्रन्थेन प्रमाणविभाग: कथं भिद्यत इति ज्ञायते ।

Unit No.	Unit Title	Objectives
I	पदार्थसङ्ग्रहे मङ्गलपद्यात् पदार्थविभागद्रव्यविभागयो: निरूपणम्	अत: द्रव्यादिपदार्था: कति तेषां लक्षणं विभागश्च कथमिति अनेन ज्ञायते ।
II	पदार्थसङ्ग्रहेऽवशिष्टो भाग:	अत: द्रव्यादिपदार्था: कति तेषां लक्षणं विभागश्च कथमिति अनेन ज्ञायते ।
III	प्रमाणपद्धतौ मङ्गलपद्यात् प्रमाणसामान्यलक्षणपर्यन्तम्	अस्य भागस्य अध्ययनेन किं नाम लक्षणम् ? प्रमाणसामान्यलक्षणं किमिति ज्ञायते ।
IV	सिद्धान्ते संशयकारणनिरूपणपर्यन्तम्	माध्ववेदान्ते कति प्रमाणानि ? तेषां विभाग: कथम् ? केवलप्रमाणस्य विभाग: कथम् ? तेषां लक्षणानि ज्ञायन्ते । एवम् अतिरिक्तप्रमाणानि परमतोक्तानि कुत्र अन्तर्भवन्ति इत्यपि ज्ञायते ।
V	नैयायिकमतखण्डनपर्यन्तम्	परमतोक्तानि प्रमाणलक्षणानि अत्र निराक्रियन्ते तेन किं वा निष्कृष्टं प्रमाणलक्षणमित्यत्र ज्ञायते ।

Signature of the HOD